

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De sacramentis in genere - Cod. Ettenheim-Münster 258

[S.l.], [18. Jahrh.]

Quaestio 2da

[urn:nbn:de:bsz:31-128459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-128459)

Saltem legalis propter quam instituta fuerunt
et iam efferebant ut fufius constabit ex dicentibus
Dicitur, qd dicitur.

Qda ita definitio si valet qd si convenit soli
definito, si ad aliam sibi definitio si convenit soli
definito seu soli sibi convenit i sacrificio qd dicitur.
R: et m: ad hunc modum est. A definitio e sibi sa:
rificio si convenit neque in genere neque in specie
sui diverentia
imo si convenit in genere solum e generice specia:
Tum signum e sacrificium a e oblatio
rei sacrificabilis, qd duo valde diversa sunt.

Qda si in convenit in diverentia, nam solum imo
institutum fuit ad effereendam sacrificabilem,
sacrificium vero imo tendit ad referentiam ad
dei cultum et gloriam, per qd dicitur institutum
fuit ad recognoscendam supremam dei dominium
et creaturam a creatore dependentiam; hinc inter
caetera sacrificia holocaustum magis erat,
quia in eo vitima connebatur sola, ut
inde clarius exprimeretur vita et veris potestas
que soli eanti Supremo competit, qd dicitur.

De Quastio 2da De Existentia Sacramentorum

Hactenus de existentia solum Metaphysica,

Qua rei notio indestit ex hoc genere et
dissentia, iam nobis de ipsius essentia physica
quae alio nōe vocatur existentia, aucta dicere
incumbit; haec autem in rebus compositis et con-
tingentibus quae in Substantia, probetates est oīo
accidentalis, quae Libera pendet à Libera insitu-
tionis voluntate atque idcirco more facti
investiganda est nimirum ex testimoniis, monumen-
tis publicis, atque verū quocumque conveni-
entis, quod ut plenus fiat iam variis nōis
Statas nobis sunt plerumque.

Articulus unus De Existentia Substantiarum in Statu naturae innocentis

Quos quoniam solent de Statu hoc innocentis, utrum de facto
in hoc innocentis Statu fuerint aliqua Substantia.
Vocatur utrum aliqua fuissent futura si perse-
feraspektu Status utriusque negat S. Thomas
innocentis et quidem merito, quia de illis nullis
in eo Statu existantibus Substantiis meminit
Scriptura. Vnde Sed merito negat, quia in-
firmis Substantiis Subveniente gratia nondum
erat, nulla erant remedia necessaria.

8

Conclusio 1ma

In Statu Naturae innocentis nulla fuerunt Scripturae

P. certum est Scripturae nulla in Statu esse absolute necessaria, posuit enim Deus alia media ad salutem consequendam hominibus concedere, existentibus quibuslibet in Statu naturae innocentis factum est necesse arbitrarium et omnino pendens à libera rei voluntate, ac in hoc factum arbitrarium cognosci non potest nisi per aliquod testimonium, Deo factum pendens à deivolutante alia via cognosci non potest nisi Scriptura, traditioe, et specialiter revelatione, prout nullum existit testimonium nullum monumentum, quibus constat existit Scripturae in Statu innocentis, hoc etiam in re omnino sicut Scriptura et traditio, nullum aliunde vestigium revelationis super est quod dicendum est cum S. Thomas nulla fuisse Scripturae in Statu naturae innocentis.

Conclusio 2da

Probabile est quosdam futura fuisse Scripturae in Statu naturae innocentis si perseverasset.

P. uno de naturae hominis est aliquam habere religionem, aliquam inique societatem, ut eorum populorum exempla constat, nullus enim fuit populus tam ferus tam barbarus, qui aliquando non habuerit religionem aliquam

Societatem non inveniunt, quia a fortiori hoc innocens
vel cumulatibus dei donis et beneficiis et religiose habu-
-ipset et veram in possessionis huius societatem reformasset
ai ex s. augustino hoc in nulla religione codicillari
potest sine aliquibus lincis, sic e legitur C. 19
contra Iulianum, est in nullo nomen religionis
congregari potest hoc nisi aliquo fortiori visibilium
consortio colligantur, quia est.

Itaque si quid immutabilis quominus futura fuerint
lincis in statu nati innocens si profecerat maxime
quia hoc in eo statu sunt innocens et sine peccato
ai peccato nullus e proventu, siquidem in presentia
statu sit lincis etiam pro ipsis iustis omnium
lincis verique quod est ad augmentum gratiae, quoniam quod
sunt in statu nati innocens lincis siquidem medicina
sua sed sanitatis conservativa, quod sunt spiritualis
horum cum deo contemplationis signa ut inam gratiam
augerent, quia est.

Propterea ideo iuxta doctorem angelicum nulla fuerint
in statu nati innocens lincis, quia iniquitas eorum
et inconveniens quod et hoc innocens penetrat a rebus
sensibilibus et illis gaudere, ut patet ad hoc
et patet confegatur, ai ibi nulla indecentia nulla
quodus inconvenientia, imo nati humana congru-
um est, et quod iam constat et de gratia gogue
sub signis corporeis et visibilibus recipiat
sicut humana nati congruum e a rebus visibi-
-bilibus cognitione ad invisibilem et spirituales
contemplationem asurgit... invisibilia dei

Per ea qd facta sunt intellecta conspiciuntur
ait Sicut paulus. qd est.

Articulus 2. deus De Existentia Sutorum in Statu legis naturae.

Quamvis per Statum legis naturae intelligitur
illud temporis intervallum qd a lapsu primi hois
ad Moysen usque effluit, id est intelligimus tunc
illud temporis spatium a lapsu Adami ad praecip:
- sum usque circumcisiōis qd multis ante Moysen
- per Ananias Abrahama inpositam fuit quibus
autem ino statum per illud tempus existebat
aliquod Sutor 2. do statum istum existebat qd
Sutor in remedium peccati originalis.

Conclusio prima In Statu legis naturae quaedam justifi- canda sunt Sacramenta.

P. imo ea conclusio procedenti sent Sutor in statu
nae innocentis si perferat qd a fortiori in statu
legis nae in qd st. Moysen ad salutem obtinendam
necessariam erat fides in redemptorem per ligna qda
externa provideri, tum adultis ad remittenda peccata
actualia tum pariter infantibus ad solutionem
noae originalis qd est.

P. 2do certum est in statu legis nae plurima existisse
Sacrificia v. g. Abelis, Cain, Job, Abrahama & Cal.
ai si poterat ratio e cur erat tunc sacrificia qam Sutor

Quo quod poene omnia sacrificia erant totide subta. q. o.
D. 3. h. i. lex D. Roma 3. part. quod. 6. art. 3. in de p. h. g. en
aperit. subta necessaria e. ad humanam salutem... ita q. ante
ad. q. d. e. signa sensibilia ingratissima veru q. b. h. o. s. a. n. e. h.
fuerat. h. a. t. a. d. i. s. ... et d. e. o. p. o. r. t. e. b. a. t. a. n. t. e. a. t. i. a. d. v. e. n. t. u.
t. e. e. q. u. o. d. s. i. g. n. a. s. e. n. s. i. b. i. l. i. a. q. u. o. d. h. o. o. f. i. d. e. m. h. a. n. p. r. o. t. e. l. l. a.
... e. b. u. d. e. s. u. b. t. a. s. a. l. v. a. t. o. r. i. s. a. d. v. e. n. t. u. e. t. h. u. i. u. s. m. o. v. i.
signa dicunt subta ex q. o. b. e. r. t. u. h. i. a. r. g. u. s. e. r. a. n. t. p. r. o. v. e. l.
dubio in statu legis nae subta i. ante at. adventu
oportebat e. signa sensibilia... q. o. d. h. a. l. i. q. u. a. t. a. a. i.
h. o. c. o. p. o. r. t. e. b. a. t. i. n. s. t. a. D. d. o. c. t. o. r. u. m. q. o. d. e. t. e. s. t.

Hanc d. Thomae sententiam uno o. e. s. o. r. e. s. e. n. t. i. e. t. h. e. o. l. o. g.
Suarez in 3. h. a. p. t. e. D. Thomae h. a. b. i. t. a. t. e. d. e. s. e. c. t. i. o. n. i. s. 4.
e. x. e. m. p. l. a. r. i. t. e. s. e. n. t. i. a. m. e. a. n. t. e. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. s. t. h. e. o. l. o. g. o. r. u. m.
d. o. g. m. a. c. l. a. r. a. e. t. i. n. d. u. b. i. t. a. t. u. m. i. n. s. t. a. r. e. t. o. r. u. m. i. n. t. e. t. h. e. o. l. o. g. i. s.
... c. o. m. m. u. n. i. t. e. r. i. t. e. d. e. s. u. b. t. a. i. n. g. e. n. e. r. e. d. e. e. s. e. c. t. i. o. n. i. s. 4. q. u. o. d. a. n. t. e.
s. c. r. i. p. t. u. r. a. i. n. t. e. s. t. i. n. s. i. n. s. i. m. u. s. e. x. p. l. o. r. a. t. u. r. q. u. o. d. h. i. i. n. s. i. m. p. l. i. c. i. t.
s. c. r. i. p. t. u. m. e. t. u. m. s. c. r. i. p. t. u. r. a. e. x. p. r. i. m. i. t. a. n. t. e. e. b. a. t. i. s. m. u. m.
f. u. i. s. s. e. r. e. l. i. g. i. o. n. e. m. e. t. s. a. c. r. i. d. o. t. i. u. m. e. x. c. o. n. s. e. q. u. e. n. t. i. b. u. s. t. r. a. d.
f. u. i. s. s. e. s. u. b. t. a. t. u. m. q. u. o. d. n. e. c. r. e. l. i. g. i. o. n. e. s. a. c. r. i. d. o. t. i. u. m. e. t. c. u. m. q. u. o. d.
i. n. l. e. g. e. e. t. i. a. m. n. e. c. s. a. c. r. i. f. i. c. i. a. p. r. o. p. r. i. a. t. i. s. f. u. e. r. i. n. t. e. t. q. u. o. d.
i. n. d. i. s. t. i. n. c. t. i. o. n. e. i. n. l. e. g. e. n. a. t. u. r. a. s. e. l. i. b. i. n. t. a. l. i. q. u. a. t. a. m. b. a.
h. o. s. t. i. a. a. n. t. i. q. u. a. t. u. r. t. h. e. o. l. o. g. i. o. p. t. i. o. n. e. f. a. l. s. e. r. e. l. i. g. i. o. n. i. s. q. o. d. e. t. e. s. t.

Conclusio 2da
erat in statu legis Naturae aliquo subta
instituta in remedium peccati originalis
D. illud certo constare debet q. o. d. docet traditio et

Quod est theologica, ai solum aliquod in statu legis
 non institutum fuisse docet scriptura et quod infra
 et iniquum tale solum exhibere docet scriptura et infra
 minus. P. pp. sicut d. Augustinus et S. Thomas appellatur.
 Sicut Augustinus ex professo probat adversus pelagianos
 non existentiam peccati originalis arguitur omnia
 eo quod longum esset aliquid solum institutum in
 remedium peccati originalis, ai illud argumentum in
 doctrinae scripturae elucet evidenter, notat ipsum videlicet
 solum aliquid in scriptura et etiam in statu legis non ex-
 hibere in remedium non originalis sed enim legitur
 adversus Julianum c. 11... n. ideo credendum e contra
 existentiam famulos dei... multos solum opitulatos fuisse
 parvulis suis, quoniam quod aliquid vel aliqua necessaria
 causa scriptura solum habere voluerit, unde sicut alii
 quod fuisse solum pro parvulis in remedium peccati originalis
 ante ipsam circumcisioem ac postea in statu legis institutum.
 S. Thomas in 4^a dist. 19 q. 1: in eadem responsione ad
 13 q. 1. sic habet... dicendum inquit quod ante legem scriptura
 erat quodammodo solum necessitatis, sicut et illud quod
 solum, quod ordinabatur ad delictum peccati ori-
 ginalis... quod definitioem illa clare e ac per se.
 Sicut ut multa evolutioe indigeat quod dicit.
 P. de idem tenet non si e in statu legis non solum
 fuisse solum remedium contra peccatum originale in
 infantium multitudine per illud scripturae solum permittit
 in obitu: ai solum infantium scripturae conigit a p.

Sub deo, q̄i neminem vult peire sed oēs saluos facere
q̄o per illud senyus instituta fuit aliquo remedio
contra peccata originale. ac p̄inde existit aliquod reme-
dial. hoc argum̄ta ē inuentū 3 C. 3 de baptismo
ubi hoc habet, alit̄ ab univ̄s. parvuli peccant
quon̄i gēntie tanta multitudo moritur, quin
ad ips̄i misericordiam deus q̄i neminem vult peire
aliquod remediū procuravit ad saltem hoc
r̄ōo valet in oī r̄ad. Haba q̄o et c̄.

Solvuntur objectiones

Obiēctio contra idē conclusio. nullū remediū contra
noxam originale. q̄d h̄t̄ h̄nt̄ h̄nt̄ Haba C. 3
nat̄. sola fides sufficiebat ad deletioē peccati
originalis, ai ex doctrina S. pp. sola fides suffi-
ciebat ita quęquā M. C. moralium C. 3 q̄d sero
ingit quod nos valet aqua baptismalis hoc egit quod
verberis i. pro parvulis sola fides i. pro maioribus ritibus
sacram̄ti, i. pro his q̄sē h̄nt̄ abbat̄ p̄dicant missam
circumscriptis q̄o et c̄.

R. S. M. nullū erat et c̄. h̄. sola fides nullū exteriori h̄o
manifestata sufficiebat C. et c̄. nullū erat et c̄. h̄. sola
fides sed aliquo exteriori signo manifestata suffi-
ciebat et c̄. ai ex doctrina S. pp. sola fides
sed aliquo exteriori signo manifestata sufficiebat
C. m. ex doctrina S. pp. sola fides absq̄e alio
exteriori ac v̄isibili signo sufficiebat et c̄. m. et c̄.
solutio del. dicitur Thomas 3^a p̄te. q̄o 70.

aut. q. ubi postquam asseruit tam parvulos quam adultos
 sola fide fuisse iustificatos hoc addit, probabile
 est qd parentes fideles pro parvulis parvulis nativis
 et maxime in penulo existentibus aliquas deo preces
 fundebant si aliquam benedictione eis adhiberent, qd
 erat signaculum fidei, licet adhibi pro legitimis precibus
 et sacrificiis offererant. unde gaudet N. pp: asseruit
 hoc ante legem sola fide iustificatos fuisse id in:
 - heditandum e' de sola fide per exultatione ad alia
 media, si e' de nudo et interno fidei actu, qd
 nullo exteriori signo vel vestitus qd etiam:
 f. p. si N. pp: Cont. ff. de nudo et interno fidei actu
 nullatenus manifestato qd etiam: hic e' sacch. turbulianus
 C. de baptismo c. 13 ... fuit inquit salus reho per
 fidem nudam ante do'i passioem et resurrexioem,
 at ubi fides nuda e' creditur in natiuitatem, passio:
 - onem et resurrexioem eius, reddita e' implicatio nullo
 obsequio baptisii vestimento quodammodo fidei qd
 nuda erat nuda qd fides erat sine nullo exteriori
 signo qd etiam

R. N. pp: ad cuius prob: admittit lectu et N. pp:
 turbulianus e' ibi loquitur de fide reho ante
 passioem et resurrexioem do'i, nono falsa e' reho
 a passioem et resurrexioem do'i fidem nudam fuisse
 eo tenore qd nullo signo exteriori fuerit manifestata,
 alioquin nuda pariter fuisse debet in veteri
 lege qd in negat turbulianus qd cum eo loci

Cogitur de fide nuda arte, baptismum dōi, illud dicit
comparate ad baptismum cuius, sicut exterius ab ipso
xpo fuit determinatum cuiusque ceremonia applicata in
comparacione huius in statu legis nō, qd confestim statim
nō in parte aliqua, nō in aliqua benedictione vel sicut d. Thomas
fuit dicit libellissimus... Adhuc est applicatio sicut qd dicitur:
- Julianus cogendo de nuda fide nō intelligit nuda et inter:
- nuda fidei arte et ab oī suo exteriori sicut dicitur de
- nuda fidei ita nuda qd nuda habeat. Ignō dicitur:
- bill determinata, nulla ceremonia assignata nō appli:
- cta sicut in Baptismo facta ē post baptismum et resumpti:
- oem dōi qd dicitur:
- ob id 2da ideo probatur existentia remedii salutis pro modo
- originali in statu legis nō quia illud ita remedio
- ingens parvulorū multitudo periret in eternū qd
- conijci dicitur sicut dicitur qd sicut remissionem perire, si hoc
- nō melius ē momenti sicut dicitur hodie ingens in:
- fantum multitudo periret in utero materno nec ultra
- hū quod illis adest remedium qd dicitur:
- R. imo varia fuisse excogitata et alternata à Deo
- in solutio huius arguti qd videri potest in gestis et
- voluntate dei salvandi infantes
- R. 2da et. n. et pariter. rāo differentialis ē qd
- imo in numeris infantes in utero materno perirent
- exiguas et sicut dicitur infantes ante usum rationis mo:
- rientur ac providere nō tam conveniens ē ut dicitur pro
- illis aq̄e ac pro his remedia aliquid instituat
- 2do infantes in utero materno perirentur physice co:
- gendo inopinabile ē sicut aliquid applicare, statim
- nō instituerentur nisi pro his qd applicari possunt. qd

infantis in alio scilicet: nulli institui debuit. Immo
e contra infantes ante usum rationis morientes et egeres
et recipiendi Immo, et eis applicari potest. quod institui de-
bit, alioquin deus ignotus et exentus videbitur. Ita
idem. quod nulla pariter debet.

De Sacramentis in veteri lege

Immo Sigvarbus et alii quidam Lutherani duo facta
adhibent in veteri lege Immo in nomine circumscisionem
et cibum agni paschalis, Lutherus e contra totum nihil
in veteri lege Immo quod fuerit, si iusta ipsum man-
na, serpens aureus, auris iudis, ros in velle geconis
umbra bologus agas totidem fuerit Immo, unde nullum
habuit discrimen umbram aut figuram inter et Immo,
quod in sacramento differant.

2da Catholici vero oes ore capti in veteri lege Immo af-
ferunt, quoniam merito habetur in pentateuco, postquam
in Aegyptu ubi ceremonie oes sacrificia, oblationes,
baptismata et alia id genus describuntur visibilia signa
quod idcirco voluit et totidem Immo quod vera habeant
quod idcirco requiebat ad Immo in veteri lege nimium
possibile, institutio divina cum receptis ea usum
spanoi, quod quidem levitis et quod ab ipso deo
injungentur observanda

Conclusio prima Quia Existunt in veteri lege Sacramenta

Primo ex com: fident. res hinc a fide i alte fidei

Proxima, sic habet eorum: Sicut. ps. 7 can 2. Siquis
dixerit ea ipsa nova legis Scripta & multis antiquae legis
differe... anathema est. ubi clare inquit. S. cone: fuisse
in veteri lege Scripta.
Primo ex summo pontifice Eugenio 4. in institutione
ad amonios, ubi asserit... Scripta evangelica multum
differe à multis antiquae legis... manifeste qd. sup.
positis exhibuisse in veteri lege Scripta qd. habet.
S. 3. 16. ex cl. pp. quom nullus fere è qd. n. asserit
latum è discrimen inter veteris et nova legis Scripta
venus sufficit arguit. qd. in psal. 37 sic habet...
Scripta novae testamenti. Sicut è. aliter. Scripta veteris
testamenti monstrant salvatorem... idem alii
pp. qd. laudare lingua et super vacansum postpositum.

Corollarium

De 2. observatio patet. Sacrificia veteris legis
fuisse simul Scripta, unde legitur eam eandem quam
formam habere fuisse à deo determinatam, et quidem
in specie. in materia ita fuisse determinatam,
ut ex eo qd. qd. eam inquit offerunt à alia, alia prohibuit
inolari. Sicut.
2. de sum et formam, verba è qd. in scriptis et sacrifici-
orum celebratio profertur prout determinavit, ut
probe asserit S. Hostias part. 3. q. 1. 60 art. 6. ad
3. hinc ubi ait... utebantur. Sicut in veteri lege
aliquibus verbis in his qd. ad dei cultu pertinent. tan-
quam sacrosanctos qd. erant sacramentorum illorum mi-
nistri. Non ita. Sicut. Olo... sic bene:
dicetis filiis Israel et dicitis eis, Benedicat
vobis dominus deus, qui cum illis qd. Scripta utebantur.

13.
non illud deuto: 26. ... profecta hodie coram deo deo
suo qd et est. ... ex qd qd, planu e materia simul
et forma sacramti, in veteri lege fuisse a deo speci-
aliter determinati, et quantum ad oia circumstantias
ut ad idē S. Thomas in celebri textu C. 4. sententiaru
distind. 1. quest. 1. Articulus 2. gem hic ingerere rival
quia sumarie continet qd hactenus diximus de sacra-
mentis in variis nra statibus, et plene ex omni causa
cur diversis oportuerit temporibus diversa institui fac-
tione cum sacramti usus inquit, fidei proportionaliter
respondet, oportuit qd nra diversi statu fidei diver-
simode sacramta haberent; fides autē quantum ad aspi-
-culoru explicativem, semper magis ac magis eruditio-
nis puritate temporis gād, et nra oportuit sacramta
magis ac magis determinari. et propter hoc, quia in
Abrahā fides imo habuit quasi notabile quantita-
-te, et propter fidei religio ab aliis separaret, ideo eis signacula sive
sacramta fidei determinata sunt, scilicet circumcisio, et gāc temrose moxi-
iam fides ad tanto quantitate esse vera, et nra in uno hōe respicere,
si in familia, sed in una talia gente, populo dei multiplicato, ideo
oportuit et lege dari. ... et sacramta in speciali determinari et mul-
tiplicari; et propter hoc necessariū fuit in lege etiam determinari
sacrificia, oblationes, et decimas, quantum ad oia singularia et
cumstantias, et matrimonia ordinari et penitentia satisfactioes
distingui, hoc preclare S. Thomas et quidē apposite ad instituta
nostrā, imo enim colligit et fuisse in diversis nra statibus
sacramta et ea diversa et magis determinata non pingu-
tate temporis gād

Articulus 4tus De Existentia Sacramt. in nova lege

iam verbi ad illud rego di. Thomastenno qd qm profigu
rabant veteris legis sacramta iam hinc obsolebant antiquata,
genadmodu enim sibi mutuo successerunt in variis nae. stabi-
bus, ita oia, sicut umbra lusi sepeunt nova legis sacramta,
qd sola per antonomasia sacramta dicuntur. hinc nova
nobis pandit diffinitionis area, et quide longe maioris momen-
ti; ista autem hic queri solent de sacramtis, nove legis. imo
an sint. nec qd sint, ista quis eorū ^{causa} qd tria tribus
singulati abstragemus paragraphis

Paragraphus primus An sint in nova lege Sacramta

imo accenditur de quorū gratie merito. s. locumiam ubi sol
scriptura et revelatione divinitatem exstodentes tum etia
antiquos vq. tremulantes et col. qd de oio sacramtū
e medio tulerunt.

nec Sabotici ostendunt e in nova lege sacramta, et quidem
dogma e ad fidem pertinens; sacramta autē nove legis de-
finita sgm sensibile a xpo dco permanenter instituta ad
consecrandū hōe exterius deo, et producendū in eo qd a
sanctificante ex opere operato, ubi constabit ex dicendis
ubi de affectibus sacramtū

Conclusio Existunt in nova lege sacramta

probatur de oio argumentis qbs supra demonstrati esse in
in veteri lege sacramta, eadē sacrorū consilio

Summum pontificum et off. patrum testimonia. utrumque ex
aequo probant qd dicit.

probrade sacramta flribus exherari, qbs aneclit promissio
gad poflis ponentis, ai eiu modis riber. Ntus in nova lege
inftituit ad paltt ex inuilibis qlts ufi ft apoftoli ad
conferendu hobs gad de qbs filuentis in actibz qraft,
- dloq in epiftolis ad timothe. 2da edito, et aliis pafsim
fcriptura locis, et conftabit ubi de facramtis in particulari
qd dicit.

Et uero in fequenti paraq: demonftrabit qe in noua
lege facramta qd demonftrabit narebit ee in noua lege fac
ramta; denique uide catechifmū confi. trident. de fac
ramtis in genere ubi afferunt uaria et oi prudentia plena
raoes ob qas deus facramta inftituit qd dicit.

Solunt obiectiones

Obi: pmo ea facramta admitti n dicit qd ft inutilia, ai fac
ramta noue legis dicit. potuit enim deus facere fine illis
fuan hobs gadm conferre qd dicit.

R: pmo retroque Arg: illud admitti n dicit qd e inutile
ai ad uentus xl. in mundi; ixfus incarnatio et col. ft
inutilia, potuit eni deus facere fine illis falute hobs con
cedere qd dicit.

R: deo et. m: qm in probat adiuncta ra'o. ut enitatur, uobal
facile facramta noue legis n ee abfolute neceffaria, ai ex cogd n funt
abfolute neceffaria n inde feqte qd n funt utilia, fieri qd ex cogd qd
n funt abfolute neceffaria ad illa faciendu n feqte qd n funt ualde utilia
qd dicit.

Obi: deo facramta fl res fenfibiles ai res fenfibiles uifi qd pofunt
fac bonus fpiritus; unde fcriptura et fpiritus reuocat littera
autem occidit. caro n prodeft qd qm fed fpiritus, uerba qd
ego loquutus fun uobis fpiritus et uita ft qd dicit.

R. Si in res quidem sensibiles scilicet corpore sumptis nihil
profertur sed coniunctim cum benedictione disposito in subiecto,
et cum gratia ipsi a deo annexa multum profertur; nam etiam ait
etiam scriptura quod si crediderit et baptizatus fuerit saluus
erit; ubi salus eterna baptismo auctoris; et imponebant eis
manus et accipiebant spiritum sanctum. unde dicitur res sen-
sibiles cum gratia coniunctas multum prodeesse, hoc sensu in-
telligendi et alibi scriptura textus, caro non prodest quod est
independens a gratia, sed coniuncta cum gratia multum prodest,
iuxta illud foran. quod manducal meum carum vel in eternum
spiritus vivificat. Colthera occidit, id est lex sine gratia non iusti-
ficat sed potius occasionaliter mortificat, exponendo pec-
-cata, gratia non nisi per gratiam ^{vitari} valent. equidem verba quod dicitur
locutus est deus spiritus et vita est, sed verbo suo instituit
sacramenta, unde ad habendum spiritum et vitam, agnoscentia
et sacramenta verbis dei quod spiritus et vita est. institutio ^{est} ostendit.
ubi dicitur si admittenda fuerint sacramenta mens eo ipso deper-
deret a rebus sensibilibus et ad ipsas deprimeretur, ai hoc ad-
mitti non dicitur, cum e contra non nisi ad coelestia et spiritua-
-lia dicitur se elevare et tota se dare. quod est dicitur.

R. N. N. mens enim in eo sensu pendet a rebus sensibi-
-libus ut ad illas deprimeretur sed e contra per illas res
sensibiles ad coelestia et spiritualia asurgit, ut patet
ex gregorio episcopo homilia 11 in Evangelio. ... coelorum regnum
inquil frater charissimi idcirco beatus rebus similibus
dicitur, ut ex his gratia animus non ^{purgat} ad ipsas incognita
quod non novit; gratia exemplis visibilibus se ad invisibilia
rapiat et per ea gratia usum didicit quasi confrigatus

incalcescat, et per hoc qd sit notu diligere dicitur et incognita
 amare. hoc ille ille T. doctor; qm modum qd sub
 parabolis reru sensibilitu in vclutis res, spirituales exprobat ex
 pleneitque dicitur discipulis suis, nunc, dicens, regnum coelo;
 -ru ee simile vespaio abscondito; nunc sagend, n. s. b. s.
 plend; modo domud magis, ovili. et dicit. et per res
 illas corporeas mensuratur ad celestiu notitia, amori
 atq; desideriu. qm modum deus ipse, s. spiritus sepe
 apparuit sub forma sensibili: columba, lingua aru inq.
 -nearu, spiritus arborum, et amplius atq; poten
 tias ipsius notitia sensus, et ardens desiderium inspiret
 hom cordis, p. de causa, insituit sacra dicitur, et
 per ist res illas sensibiles ad celestia elevet animus
 cum exim novimus ea spiritualia donora ee s. q. si in
 ipsis haeremus, sed ad res per illas significatas vividius
 considerandas flagrantius exoptandos ferimur. qd et dicit.

Paragraphus 20us

qod sint in nova lege sacra.

imo Lutheram et calvinista duo libri admittunt in nova lege sacra,
 baptisnu fidei et carna dicit; quoniam t. m. e. lutheranis penitentia inter
 sacra annuntiat; cetera autem sacra t. b. dicit ee pontificia figurata
 sacra lege evolutore.

200 Chaldrin ore contra tenent pro 7 nario sacrorum numero, qm
 in argumentis t. b. m. ineluctabilibus sed etiam et ex analogis qd dicitur
 et ex congruentibus probare gestunt; utror autem circumstantie congru
 entia duos priores pulchre evolvit D. Thomas 3 parte quest. 63,
 Art. 1mo in pe

tina dicit T. doctor ex analogia qd ee et similitudine inter nialia et sp
 -ritalia, inq. nialia qd ee h. b. s. singulis necessarios, qd ee h. b. s. socia
 tati. ex parte singuloru hominu requirunt. Sed et per se fidei

generatio sine naturis augmentabilis seu aggressio et nutritio
sive alimentis, et tunc per accidens, unum quod sit remedium contra morbos,
quod contingere solent, alterum contra morborum reliquias, id est ager,
hoc convalescentibus exhiberi; ex parte vero societatis requiritur
duo; parentes scilicet ad propagandos homines in conservatioe et usum
societatis, et princeps si magisteratus qui eam regat et gubernet.
porro in vita spiritali. Solida opus quod est opus est medium. Tunc
quod deus profertur sua vita spiritali auxilia et medio intelligit.
immo requiritur generatio per baptismum qui est regeneratio in Christo. 200
aggressio et augmentatio vivit, per confirmatioe. 3tia nutritio per
eucharistia iuxta illud caro mea vere est cibus etc. 4to reme-
dium contra morbos ad id est peccata post baptismum commissa per
penitentia. 5to contra peccati reliquias, id est poenitentia, confirmatio,
languoreque ad per extremae unctionis. 6to ex parte totius ecclesie
matrimonium, ad homines generandos dei cultui et regno conservando
destinandos. Tunc tunc ordofacer qui regat et gubernet ecclesia.
2ca dicitur ex numero virtutum. Baptismus respondet fidei, confir-
matio spei, eucharistia caritati, penitentia castitati, unctio
extrema fortitudini, ordo prudentia, matrimonium temperantia.
3tia congruentia alii ducunt ex celebritate numeri 7narii in
expiationis legis, ita Exod: 29 levit: 4, 5, 13, 14, 15, 16,
23; etiam 19, deut: 15, 20 paralyticorum 29, Job ultimus.
quod in locis in expiatione offeruntur 7 diebus, id est 7 diebus,
conspargitur sanguis etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc.
unde numerus ille 7narius in expiationis legalibus frequenter
profigurare videtur sub nova lege 7 futura evincit prima ex-
piationis remedia.

4to denique dicitur ex psal: 24. Offertur deo filii dei cuiuslibet est
paraphrasis, in his psalmi agitur de sacrificiis generationum ovale
deus filios arietum sine naturis prophetia de 7 sacramentis

Sub nova lege futuris, qd vocal 7 voces dōi. vox dōi fār aquas ē bap
 tismus, quā ut ait Sūffoſſonus vobis dūm baptizati virtute dōi
 aqua dōi ad felicitatē dei regenerantur. vox dōi in virtute ē consummatio qd
 virtute, vives et fortitudinē parit. vox dōi in magnificentiā ē eucharistia
 in hoc est nobiscū magnificat. vox dōi confingentis cedros ē poenitentia
 qd cedros arborē durissimā id ē superba et faxea corā confert et emoluit
 in comē. vox dōi intercedentis flāmā ignis ē matrimoniu quia con
 cupiscentiā flāmā provocat et extinguit. vox dōi concupiscentis deserto
 ē arca qd a deserto id ē a mundo ientili sine deo sine lege dōi.
 qd dōi segregat in opus ministerii. vox dōi proparantis certamine
 extrema unctio, quā certat id ē fideles iust. cogit rebus ter
 renis exonerat. leves fiant et agiles ad iudiciū in vīs dōi et pro
parante ad vito; demū prospera et bona ppulo annuntiat. ... dōus
 virtute ppulo suo dabit dōus benedict ppulo suo in bap. et

sic finit psalmus.
 quod sit de his congruentis manifesti ē qd p̄oni n̄ decant qd
 qd in contrariū pp̄iat Remittit in vā p̄ati exanimis;
 q̄nis enim n̄ s̄nt demonstratiōes, optime s̄nt p̄ati fidei iam de
 monstrati explicatiōes et p̄cipis qd a veritate ulterius ioculant
 de.

Conclusio

7 sunt in nova lege Sacramta nec plura nec pauciora ē de fide.
 Propter qd pro vobis et inconvēto benedict ē qd tradit scriptura
 Sacra, dicit h. p̄ates, evincunt consilia et p̄ati pontifices, p̄cipit
 demū fides totius rebus antiquitatis. ai 7cē numero sacramta dōi
 tradit scriptura docent et est. et t̄mo quidē 7 ē numero sa
 cramenta tradit scriptura sacra ut patet ex diversis locis ubi sacramta
 institunt, ita bap̄ismus Joan. 3 confirmatio act. 19, Eucharistia
 p̄nā ad et corinth. 11. poenitentia Jan. 20 Extrema unctio Jacobi 5
 ordo p̄nā ad timoth. 4. et matrimoniu ad Ep̄stos 5. p̄ de unq̄q̄
 in sacloca ali de sacramtis in particulari, qd est al.
 7 dō dō docent s̄. p̄ates q̄m vere nullus ē qd de aliq̄ ex
 Sacramtis n̄ observant, v̄tignē s̄. August. qd de obs

mentioe facit. imo de baptismo libere in libro scripsit, 200
de confirmatione sic legitur libro contra litteras petiliani...
Sacramta confirmatio in genere visibilium signaculorum sacrosanctum
est sicut ipse baptismus. 3tio de Eucharistia Epist. 118 C1
cum dicitur: Quoniam instituta sacramta facerentur veteris legis.
numero pauciora, significatioe prestantiora observata sunt
liora, in exemplo offertur baptismus et Eucharistia. 4to de po-
nitentia pluribus in locis legitur, presertim C. de baptismo
C 10 et ex. ad honoratum de sacerdotibus tempore persecutionis
fugientibus. 5to de extrema unctioe Semone 215 de tempore
6to de ordine C. contra parmenianum ubi loquens de baptismo
et ordine ait... utrumque sacramtum est gradus cooperatioe ut-
rumque huiusmodi, illud de baptismo, istud de ordine. 7to
de matrimonio C. de bono coniugali et C. de fide et bonis
operibus C. 7 ubi ait... in ecclesia dei nuptiarum non solum
vincula sed etiam sacramta continentur quod etiam

3tio idem etiam evincunt consilia in primis cons. tunc dicitur. 7to
7 can: imo ubi dicitur 7 est nova legis sacramta non plura aut
pauciora huiusmodi... si quis dixerit sacramta nova legis non
fuisse ea a seculo christo deo nostro instituta, aut et plura
aut pauciora quam 7 fidelis et baptismus et cetera... aut
etiam aliquos horum non esse vere divina sacramta anathema est
quod de fide est 7 est in nova lege numero sacramta nec plura
nec pauciora.

item de cons. glossa. seu potius instructio catholica pro
ut memis dicitur ab Eugenio 4to summo pontifice annuente 7
nova legis sacramta non aut armeni cogente ad ea recipienda
aut falso operantur Romanis, sed ut eis exponatur romana
ecclesia fides quod in hoc equale ab ipse fide non distabit,

17
ut in sequenti argumento nullis monumentis constabit qd
Hic idem deniq; pbra argumentis, proscriptiois et sic pponit
15' aut circiter saeculo hincvefa ecclesia benesit fide 7 narii
saeculoy numeri, et ai ea fide hinc temporis benesit in po:
-luit quin eandem fidem benesit per tota rebus antiqui
tati, qd fides 7 narii numeri saeculoy erat fides ecclesie per
tota rebus antiquitate. qd erat fides apostoloru a dno ipso tra
-dita. qd sola vera ac sola benenda.

Et qd m. sigillatim probande veniant.

patet N. scilicet ecclesia universale tum Latina tum gra
-cam 15' saeculo aut circiter creditisse 7 ee p dicitur saecula
ai hoc e factu eis in dubitatu.

imo qd probat ecclesiam Latinam res e in propadulo, enim
vero hinc ff caracteres qbs factu certo constare pl, scilicet imo
quando e publicu olim et seitu facile. 7oo quando re
-fertur a scriptoribus fide dignis qd nec decipi nec decipere
potuerunt, pono in ecclesia Latina hinc caracteres conveniunt
-facto de qd agimur

aliquid e publicu et seitu facile, ecclesia enim saecula si ut
-primis ecclesia in incunabulis Nam et in angulo confi
-runt aut conferunt, sed pl pta et publica coram fo coet
-fidelium qd

7oo refertur a scriptoribus fide dignis qd nec decipi nec de
-cipere potuerunt. scriptores aute illi ff magister seculorum
-d: Thomas et alii oes theologo qd theologia universa ac pedagogica
-redegerunt methadu porro scriptores illi nec decipi nec decipere
-potuerunt.

imo decipi si potuerunt, du quia factu referunt publicu et seitu fa
-cile, do quia si aliquid credendu in scriptis suis pponunt, sed
-di ois creditu, si aliquid ab ipsis exogitatu. Si inventum
-docent, sed qd invenunt in usq et pna ecclesia qd ordinaria
-explicant. qd

200 nec pariter decipere poterunt, cum quia repugnat ab uno
aut paucis hōibz ⁱⁿ universa in errorem inducitur, ^{ex parte} per
se hinc in re maximè momentū; cōp quia n̄ agebatur de factorum
lupisimo et antiquitatis ^{sempiterna} celestis, quolibet pō de facto actu
existente; porro absolute repugnat et pauci scriptores ob̄s im-
ponant inter obvia et actu existenti; sicut risu excipere
seriptū quidā qui asereret rōnā aut argentinatū
n̄ existere q̄o et cōl.

200 q̄o p̄cedat ep̄a eccl̄sīa gr̄ca n̄ est ultra controversa;
cō quia gr̄ci q̄i consilio florent. adferunt, quibz n̄ minima
disciplina ^{sancta} romani exprobraverunt, ne verbi gr̄de
fecerunt de numero ynaris sacerdotū ^{q̄o} q̄d b̄ n̄ om̄i
siperit si 7 eī sancta revera credidissent; sū q̄ia
serena p̄briarūta constabim p̄dibamus p̄stringendo
confessioē augustāā delectant eccl̄sīam gr̄cā semper
admissū, etiam admittere 7 sancta nec plura nec
p̄viora q̄o factū q̄o constat eccl̄sīa universale gr̄ca
et latinā 15. s̄culo aut circiter credidisse 7 eī si in
nova lege sancta, mutabū eī ch̄iconcepta.

probi m: scilicet eccl̄sīa universale n̄ potuisse desere
fidē gr̄cā sacerdotū numeri 15 aut circiter s̄culo, quia eadē
demerit per totū retro antiquitatē; n̄ enim fides eccl̄sīa
a tempore magis p̄sentant ad Lutherū et calvinū usq̄e erat fides
solius retro antiquitatē; n̄ dicendū eī eccl̄sīa mutasse suā
fidē, ac proinde desecisse decessisse circa numerū sacerdotū,
ai hoc posterius in p̄tē eī alioquin dicendū foret p̄tē in
ser̄p̄tione ^{confusio} et sp̄itū erroris contra amplificationē
et p̄m̄ p̄tē. q̄o et cōl.

et certe fides eccl̄sīa circa gr̄cā numerū sacerdotū erat
fides solius retro antiquitatē; n̄ eccl̄sīa suā fidē mutavit
circa hoc p̄tē ai hoc posterius dīa sequit̄.
imo quia quādamodū eccl̄sīa sacerdotū in p̄tē n̄ p̄tē
ac proinde 7 p̄tē numerū augere ita nec in p̄tē p̄tē.

abrogare, ac proinde ipsorum numerum minuire et posseora
 debet. qd n nisi inuenerit sacramta e xto designate qd haere qd
 voo quia breuis mutatiois nullu castat respicit, nullu nouu
 mutoe pte aliis hepocan a signare possit novatores, di bñ
 illa ^{aperte} mutare facile poant, si reuua aliqo fuerit, ea
 enim e cordis et naa nouitas in eulogia pfectim in rebus
 grauib, ut episcopi episcopi, doctores doctrib, fideles fidelib
 ex tempore opponat ino in rebus ipis quandoque leuissimis
 mutib, imo ubiqe mox feruent animi, libelli deniqe et
 scripta audire volunt, parro in se presenti qd fate est
 maximu monent, re verba quide aut scripta aut bñ audita
 unqam fuit, nulla unqam exorta conuersio aut conuersio.
 qd nulla facta mutatio, qd fides xpi sacramtorum numerica
 fides totius reuo antiquitatis, ac proinde apostoloru inuol
 regula S. Augustini. . . qd uniuersa tenet ecclesia, nec conu
 is institutum, sed semper retentum ipi nisi auctoritate ap
 soluta tradidit, recedunt. qd et est.

Et vero cum ante Lutheru et Caluinu ipsorum sequaces qm
 ecclesia agnita fuerint sacramta, relinquere deent donec ratio
 nabilis qdam argumenta in contrarium q conuulerent, ubi
 ante fessit ea in ecclesia in qd nat. et bapticali summo qd
 ipse Lutherus natus et baptizatus e, predicari: uere populi
 oris gaudemus, nec eos sine rationil. causa cadere
 populus, igitur fluit factus opinio, sufficit ipis diuere
 qd dim sol. . . qd vos estis soli hies et uobis in mo
 rieb sapientia, qui uultis adha anteqm ecclesia et aposto
 -loru fidem mutare. qd et est.

Soluntur Argumenta.

obuimi cum Remicio qd plura ex scriptura acclomera
 faant qd uno scriptura, inquit, n meminit sacramta eoo
 ex xli latere ^{existit} ~~est~~ uerba aja et sanguis foan 20.

patres iuxta patres aqua et sanguis xli. Et baptismus et
eucharistia qd duo sunt et sacramta. Qd a locutione 13
angelus vocal bestia sacramta qd sunt haec cantu, portio
bestia e anlexibus seu papa, et bestia capita st 7 sacramta
qd papa praedical. qd est:

R. ad imo imo relogues arguunt et admittit. Meminit
sacramta, baptismu et eucharistia. ai de duobz sacramtis
n meminit scriptura. qd duo n st sacramta.

R. id e pluria ex parte n numerat duo nec tria nec 7 sa
cramta sed ex scriptura 7 colligunt sacramta, ia lois nimisum
in probatioe citatis: praeterea nulla st qd admittit meminit,
quoniam ex parte membris n haec in scriptura. qd arguunt
ipsum negativu nullius e roboris qd est:

R. ad idem iuxta qd dicit patres praefertim graves qd a lego
riis semper intenti fuerunt per aquam et sanguine ad umbra
de baptismus et eucharistia, cogit fides maxime omi nece
saria et eucharistia et maxime ob communia; veru chim
vero ideo n excludunt cetera, sed loco ceteroru duo ista ut
principaliora memorant. iuxta alios vero patres et numero
plures et auctoritate graviores et veritate consonantiores, san
ctus e petrus militaru xli, aqua baptismus e; unde iuxta
istam interpretatione si exclusive et rigore sumat n
nisi unum erit baptismi sacramta qd negat meminit,
qd eucharistia pro sacramto haet; igitur baptismu solum
magis illis adimpleri oportuerat, quia per eu hoc xli
fiunt, in xli eucharistia introeunt, et sic xli membra
evadunt qd est:

R. ad qd dicit blasphemus meminit dicit xli sacramta a
fuit e parte bestia capita, nam si 7 illa bestia capita
st xli sacramta, qd baptismus et eucharistia erunt duo
bestia capita cum sint ex 7, qd blasphemus e in ore

19

Remanet q̄i baptis̄m̄ et eucharistia pro veris et si sacra
mentis habet; unde aperte monita ē iniquitas sibi; adde
quod Joannes nunc dicit 7 capita bestia ē sacramta, sed
liber bestia ē sacramtm̄, quod nihil aliud significat q̄
signi rei secretis et latentis ul anobis in illis hinc
tractatus. quia san fuerunt q̄i exposuerunt et bestia illa
de roma et 7 bestia capita de 7 rono colib; verū ipse
joannes ibidē explicat 7 bestia capita ē 7 reges, unde
bruit deificiā blasphemio Remanent q̄i et dicit:

ob id ex M. galibus, quorū alii ex professo tractant
de sacramtis, ul S. Ambrosius C. cui titulus de sacramtis;
alii calthebes didicunt ul S. Ciriillus, in q̄b̄ cartel C.
mentis fieri debuit de 7 rono numero sacramto, si unquam
fieri debuit; ai t̄n nullū illū numerū oio s̄ent imo
veleres pp̄: S. Iustinus, Irenaeus, Iulianus, pp̄ C. de
corona militis adversus Marcionem c. 1, et de duob; salu
mentis faciunt, scilicet de baptis̄mate et eucharistia. q̄
R. p̄mo hoc et similia argumenta desumpta ex scriptis pp̄ri
tā adversus Lutheranos et calvinistas militare q̄ ad
versus catholicos, quia S. galles nullibi expresse me
munt de duob; potius q̄m 7 sacramtis.

R. 2do et. q̄ quia neq; S. Ambrosius neq; S. Ciriillus tracta
runt de sacramtis ob; sed s̄nt de iis q̄ spectant in medi
ale et pp̄rie neovitos; Sermonē enim haent ad habere
mentos unde ea s̄nt explicant sacramta q̄ illis suscipere
ae proinde docere debeant, scilicet baptis̄m̄ confirma
tioē et eucharistia, unde ipsarū seopus ostendit ex q̄
s̄nt h̄is 3bus sacramentis mentis faciunt q̄

R. 3tio et. m. quod ea parte q̄ spectat origines patres, sum
quia ob; notū ē in primitivis ecclesiis saeculis christianos a
paganis sanis s̄nt abq̄ cura infferia sua s̄nt se

hinc pagani xlianos vocabant lacifugace natioe hinc ideo
Abd. offourd, qas haebant de eucharistia, quando xlianis obici-
ebant manducatioe humanae carnis, hinc julianus ipse apof-
sala gemois calcumenus si nisi valde offourd de religioe
notionem haebat; unde etia miru si e. li. p. 103. tunc tempore
mentionē si fecit de triū numero sacramtoꝝ, dum quia si nisi
transpūter et exigente causa loqti de bapismo et eucharistia
nimium ad revellendas paganorū calumnias, scilicet obiciebant
xlianis, qd̄ humanas carnes manducarent, qd̄ multa barria et
scelera agerent in conventibus suis, et ideo ad sinaxim si
admitterent nisi suos, de q̄b̄ calumniis vid: tertulianū in
p̄claro apologetico ad bitu antoninū imperatorē: ad b̄ta
gorā in apologia, et minutū felicem in octavio: iussi-
nus apologia 2da ad h̄c duo calumniā capita respondet,
atq̄ ul abocem paganorū impudatioe de manducatioe car-
nis humanae profutet, ideo loqui cogit de eucharistia q̄m
p̄de explicat ideo etia loqti de bapismo atq̄ sendat si
nisi solū bapismo licere intee sinaxi. unde p̄mo mi-
rū si e, qd̄ si. justinus de his duob̄ sacramtoꝝ mentionē
faciat quia id b̄tm exigebat scopus apologia ideo quia lo-
quendo de his duob̄, si idcirco cetera excludit, q̄m ad modū
tertulianus si de his duob̄ b̄tm loqti p̄detia de confirma-
tioe l. de resurrectione carnis ubi ait... caro abluit, et
cā emaculata, caro iungit, et cō confert, caro q̄
et sanguis xlii vesit, et cā de deo saginburgō ea
silento patre nihil duci p̄t contra triū sacramtoꝝ numero-
gō et cōl.
instabia saltē ex silentio d. August. valida evit argumenta
deversus triū sacramtoꝝ numero, ibidem. Ille doctor in
obervandis numeris sentit intentus fuisse hinc et b̄tm curiosior q̄m
p̄ae erat, ut ait Calvinus: ai b̄tm de ipso numero triū nihil
ungan scip̄s go et cōl.

R: imo reliquos Argumenta S. Augusti in observandis nume
ris Sacerdotibus fuit, imo et ipse curiosior quam par
erat: ai En nihil unquam scripsit de numero virtutum theo
gicarum, de numero virtutum Cardinalium, de numero preceptorum de
-calogi. jo n. fl. his virtutes, theologias, quatuor cardinales, nec
10 precepta decalogi. jo et col.

20

R: 2do et. m. expressis quidem verbis n. numerat S. Augustinus
alibi d. Augusti 7 Sacramta; p. veris in locis de 7 nova legis
Sacramta legi, et supra in probate ostensu e. jo et col.

obis Cetero lotio pedu e Sacramtu namentu e Sacramtu quod
habet ois conditiones ad Sacramtu requisitas: ai lotio pedum
habet ois haec ois; conditiones enim illa st ut ad se h. g. m. sensibile
seu ritus sacer: ut sit ab i. p. p. ane xa q. d. p. r. o. m. i. s. s. i. o. : ut
sit institutio divina: deum mandatu divinu ad eum ritum
usurpandu: ai hi ois characteres repraesentant in lotioe pedu.
jo e p. p. r. i. e. d. i. c. t. u. m. Sacramtu. jo plura st gam 7 Sacramta.

R: imo dist. d. lotio pedu e Sacramtu labu sumptu C. A.
lotio pedu e Sacramtu spiritus sumptu et. A. equide lotio
pedu dici pot labu sensu Sacramtu scilicet eo sensu quod sit g. m.
misticum rei alicuius spiritualis g. m. humilitatis ee pot, et
vero Sacramtu p. p. r. i. e. d. i. c. t. u. m. dici nequit. unde

R: 2do n. ultima m. neq. enim haec ois conditiones requisitas
ad p. p. r. i. e. d. i. c. t. u. m. Sacramtu quod ee in ecclesia permanente
institutum jo et col.

inst: imo ai haec ois conditiones requisitas. sic enim legit Jo. an.
13 nisi laverit te habebis partem meam in ane xa p. r. o. m. i. s. s. i. o. e.
q. d. Exempla dei volis ee institutio divina. et vobis debet
aliter alterius lavau pedu ee mandatu et. A. ad lotioe pedu
deinapin ecclesia observandu. jo et col.

R: ex iis scriptura locis n. collig. alla q. d. p. r. o. m. i. s. s. i. o. e. ulla
fixam Sacramti institutioe et col. imo ipse textus nisi
laverit te et col. n. promittit q. d. p. n. a. l. i. t. e. r. a. p. o. e. n. a.

propter inobedientiam et ex penam illi: pp: Cyprianus,
Crisostomus in hunc locum, et Basilianus l. 1 de baptismo.
Ido ille textus exempli dedit vobis et debet in continet in
lotione divina nec preceptum de lotione pedum vel patet ex
communis fidelium, et mente ecclesie ad id nunquam obli-
-gandis, sed de exercenda caritate et humilitate cuius
signum exterius est lotio pedum. unde idem est ac si diceret
si ego magister vester eo usque caritate et humilitate
semper vos extendo, a fortiori et vos iam invicem debetis
caritate et humilitate exercere. his postea sic bona
conficite. Et eo sensu intelligendi est illi textus quo
intelligitur factum a N. pp: et proinde ab universa
ecclesia: nunquam eo autem a illi pp: et proinde ab
universa ecclesia nunquam eo sensu intellecti factum
et continentur aut quod promissionem aut preceptum
de observanda lotione pedum, siquidem nec univer-
-salis nec permanens est, a multis et quidem quam
plurimis ecclesiis non observatur, in aliis vero in quibus
observatur, illud fit, nisi ex libera devotione, quod
in scriptis dicitur. Sed illi pp: intellexerunt illos scripturas
textus eo sensu quod continentur aliquid promissionem et preceptum
de observanda lotione pedum, ita N. Cyprianus, Ambrosius et
in primis S. Bernardus sermone imo in cana dicit ubi ait... app-
propinquans passioni deus de gratia sua investitur curavit suos
ut indivisibilis gratia igne aliis prestaretur. ad hoc in tributa
est sacramenta, ad hoc eucharistia participatio, ad hoc pedum
ablutio, ad hoc denique ipse baptismus, et in ipsa et de remis-
sione conditionum minime dubitemus, habemus eius
sacramentum pedum ablutione, vis autem nosse quia sacramenta
illud est in pseudo exemplo factum illud ostendit, quod petro
dicitur est, si in lavero te aliquid igitur labet quod nec pariter est

ad salutem, gando sine eo ne ipse petrus parte haeret
 in regno dei et dei... unde scimus quia ad diluenda pec-
 cata qd n' est ad mortem, et a qbs plene cavere n' pos-
 sumus ante mortem, ista ablutio pertinet ad h' ex
 eo plane qd offensus manus et caput pariter ad ablucen-
 du resporsum e', q' lotus e' si indiget nisi ut pedes lavet.
 ex qo textu sic plura vni ponunt argumenta, imo ille
 lotioem pedu habuit pro vero sacramento, q' illa vocat sac-
 ramentu n' factu pro solo exemplo sed pro remissione peccatoru:
 ai in alio textu s. Bernardus lotioem pedu vocat et col: qo
 n' do ille lotioem pedu habuit pro vero sacramento q' illo comparat
 cum baptismo deucharistia, ai o: Bernardus comparat
 qo ab eo illud sacramento veru d' parit dicitur cui deet
 sacramento sine qo obtineri n' pot' salus: ai ex d. Bernardus
 sine sacramento lotioem pedu obtineri n' pot' salus... aliquid
 igitur latet qd necessarium e' ad salutem sine qo n' ipse
 petrus dicit qo et col.

R. imo d. Bernardus sic verba facere ad monachos suos,
 qos ut ad vita spiritualis et monasticu perfectione ad chari-
 tatis et humilitatis gratie clavet, lotioem pedu plus ego
 extolli; exhortatio e' privatos inter pariter facta qd
 pro doctrina regula haberi n' pot'

R. idq ad singula argumenta ex illo textu de prom pta
 ad in d. ill' ille lotioem pedum habuit pro vero sacramento
 q' istam vocat sacramento n' factum pro exemplo solum.
 Sed pro remissione peccatoru primario d' per se l. ill.
 rario el per accidens et. ill. dicitur. m. et. conf. factu
 equidem lotioem pedu dici pot' sacramento et qide, q' rario
 dicit hoc instituta fuisse a xpo, ut primario el per
 se remitteret peccata, veru hoc n' insinuat qidem
 d. Bernardus, hoc unum vult scilicet peccata venialia

per lotioem pedu remilly gemadmodu ~~hac~~ remilunt
per sacramentalia, hoc e' ex devotioe et charitate ab-
luentis. neq' melius iudicari pot' de mente S. Bernardi
quam ex mente S. Ambrosii q' lotioem pedu vocat
pariter sacramtu, quia recepto erat in ipsius ecclesia
pro ceremonia sacramentali et religiosa. di' S. Am-
brosius n' iudicavit lotioem pedu e' pprie
dictum sacramtu immediate a dco institutu ad re-
mittenda peccata, et hoc patet n' ex eo qd declarat
ibide S. n' representare ecclesia particulare roma-
nam ubi hac ceremonia n' erat in usu unde claret
S. Ambrosiu n' iudicasse lotioem pedu e' pprie
dictu sacramtu. idem qd dicitur e' de S. Bernardo
qui prodiderat S. Ambrosius, et a qo ipse suam
sententia sententia merito censenda e' qd dicit
ad rom' D. c. l. ille et dicit q' comparat lotioem pedu
cum baptismo et eucharistia quantum ad oia C. M.
quantu ad aliquid dicitur et. M. et D. m. n. con-
revera s' omnimoda comparatioe instituit S. Bern-
ardus baptismu et eucharistia inter et lotioem pedu
fatendu foret ipsum iudicasse hanc lotioem e' pprie
sacramtu, ad integra comparatioe n' instituit, nec
instituire potuit, n' enim latebat S. Bernardu lotioem
n' observari nisi in aliquis claustris et domibus quoda
religiosis, et ab ecclesia vancam sacramtu n' haberi,
tum baptismus et eucharistia ubiq' recepta, in usu
ubiq' e' pnt. qd n' ex hoc patet qd integra n' insti-
tuit comparatioe, in hoc igitur cadit illa com-
paratio qd lotio pedu s' s' qm exterius interior,

charitatis et humilitatis sicut bapismus et eucharistia 22
H signa exteriora interioris gratiae gratia et eorum.

et certe quod dicit de loco pedum Bernardus in sermone de oratione dominica ad S. Augustinum. Sermones de Symbolo ad caput cunctos et ubi comparat orationem dominicam cum bapismo et poenitentia atque per bapismum dimitti peccatum originale, per poenitentiam ~~et~~ peccata actualia et graviora, et per orationem dominicam peccata quotidiana et cetera. et in sermone dicitur a S. Augustino pro sacramento habitum fuisse orationis dominicae reciditio gratia a pari et cetera.

ad 3. dicitur et cetera. propter falsum suppositum: supponitur enim oratio dicitur Bernardus existimasse locutionem pedum esse proprie dictum sacramentum ad hoc falsum esse patet deinde ex dictis supra, tum ex eo quod aliqui in libro de bapismo in illo textu contradicunt, dicunt enim locutionem pedum esse sacramentum institutum ad remittenda peccata venialia solum, dicit etiam aliunde ipsam esse ad salutem necessariam, dicit haec duo aperte sibi contradicunt, sacramentum enim institutum pro locutione venialibus ad salutem per se loquendo necessarium esse non potest. quod dicendum est S. Bernardus ibi non loquitur de proprie dicto sacramento, sed de eumonia aliqua quae sit signum exterius alicuius ad salutem necessarium, nimirum charitatis et humilitatis gratia et cetera. obiter observandum est S. Bernardus iuxta graves et quam plures theologos male exposuisse eum Joannis Beati in sacris partem inter contentum enim ibi agitur de eucharistia quam receperunt erat peccatus in de regno dei et dei ut exposuit S. Bernardus. unde idem est ac si dicitur in verbis S. Bernardus in l'averde propter inopeditentiam suam non manducabis meum de eucharistia. quod obiter nota plura sunt et sacramenta, nimirum sacramentum diaconatus, presbiteratus et episcopatus. duplex pariter sacramentum bapismi unum fluminis alterum sanguinis gratia et cetera. R. pro diaconatu autem habet presbiteratum et episcopatum esse totidem sacramenta distincta, sed tamen si esse plura

gam 7 sacramta quia sic sacramta generice consideratur,
 et ipsius unitas et specificatio pendet a fine ad quem
 referuntur, hanc quamvis diaconatus aut salte presbiteratus
 et episcopatus sint diversa sacramta in sacramta ordinis
 unice e, quia idem et unicus e finis ad quem generice ten-
 dent, finis autem ille e convexio eucharistie et ipsius
 administratio, ad qas tendunt illa sacramta. qo unice nu-
 merari debent ordinis sacramta.

Deo qamvis baphtismus fluminis et sacramta in regie
 baphtismus fluminis regie baphtismus sanguinis et sacramta.
 imo quia baphtismus fluminis e p se sine ullo signo exte-
 riori, e actus charitatis perfecte qo nullo spo exteriori ut
 fiat indiget, qo n e sacramta. Deo quia baphtismus san-
 guinis p se martiriu n facit constat n ad et p se qd ei-
 debet huc a ministro ecclesie perfici sed a ministro diaboli.
 qo et est.

Paragaphus 3 tius Quis auctor Sacramentorum

pro S. Thomas quaest. 60 par. 3 a seculi sacramta in statu
 Regis n ad n fuisse a deo determinata sed hots libere fuisse
 qd velent qd a sumere... sicut inquit in statu legis n ad
 hots nullo lege exteri uscatas sed solo interiori instinctu
 movebantur ad deum egredere, ita etia ex interiori instinctu de-
 terminabatur eis qbs rebus possibilibus ad dei cultu uterentur,
 invaleri autem lege sacramta ab ipso deo et prescripta et deter-
 minata fuisse iam ostensum e, hinc mox les promulgatio legis
 n instituta duentes e iuxta illud apostoli lex per Moysen
 data et est: circumcisio patri S. Iulian Abrate presertim a
 fuit, lege mandatum, p totum leviticu et deuteronomiu.
 Deo certu e sacramta nova legis a xpo deo deo simul et hoc in-
 stituta fuisse, idqe consecratis ut ad deo n ut hoc, quia
 deus solus dat pta, eamge qbs vult conditiones largitur,
 qbs vult rebus anehti et est: duplici autem modo potuit illud

Sacramta institui per se et immediate, assignando nimis
 rō res ex q̄s veluit ut in posterū perlicerentur, i immediate
 subm, et relinquendo apostolici potestatem assignandi et deter-
 minandi res eadem, hoc ē mām et formā sacramtoy.

Ordo Lutherani et Calvinista alios fatentur x̄m duo fac
 rōta, baptisimū scilicet et eucharistiā immediate quōd instituisse
 in hoc des̄ cum hec̄i cum ebatolici conveniunt. et idēta
 eucharistiā ē institutiois, negi ā x̄o fuisse ullatenus
 etiam immediate instituta vociferantur, hoc usq̄ ore negant
 theologi vere d̄s; aut̄ utrum ā x̄o fuerint immediate insti-
 tuta agitur inter se disputant. pro institutioe sacramtoy
 mediata subm̄ stant magister sententiarū hugo victorius
 S. bonaventura. aperuntq̄ apostolos a x̄o d̄o accepisse
 potestatem instituendi sacramta p̄p̄tion confirmatiois
 et extreme unctiois; imo eorūq̄ demeritatis prompsit
 Alexander alexis et contra universali eccl̄iā, et d̄m
 concordiā p̄p̄m̄ aperire si veretur sacramta confir-
 matiois in cons̄ m̄lcenti circa ānū 848 fuisse insti-
 tuta, ita par̄ 11 p̄ta quōst. 24. membro 1mo.
 pro institutioe sacramtoy mediata stant et adversa fronte
 bellarminus suascius peccanus et flambertus et al.
 cuan de institutioe sacramtoy mediata sententia adf̄ta
 p̄d̄inere simul aperunt, et opposita erronea ē a tempore
 cons̄. vidēt. sc̄li: 7 con: 1mo
 mediā inter utramq̄ hanc sententia tenere viā D. Nonas
 ad quōst. 64 Art. 7 disp. 12 sc̄lio 1mo Dominicus
 sc̄to suascius in Bliā par̄ 3. D. Nonas ad locū cita-
 tū et al. sc̄liet existimant x̄m sacramta immediate
 quidem instituisse, sed id de f̄ra ē negant. cum q̄s
 sit

Conclusio 1ma

Christus Dominus omnia novo legis Sacramenta immediate instituit

Probr. 1mo ex inscriptura locis ubi de ob. sacramto modo citatis, ex
q. manifeste eruitur institutio cuiuslibet Sacramti à xpo dco
immediate facta, qd clarius patet ubi de sacramtis in particulari.
Probr. 2do ex eo qd ipsi apostoli declarant se esse dispensatos in inst.
b. sacramto, ita p. ad clerico. p. v. 7. sic nos ex ip. mal
hoc ut ministros xli, et dispensatos in ministerio dei.

Pr. ex regulac. augustini ... qd nunquam de re vel ecclesia,
nec consilio instituta, sed semper ^{reventi} est, nisi auctoritate
apostolica tradita recipimus credit. p. hoc p. sacra multa
in consilio instituta fuerit, nisi a sacra confirmac. et
falso confid. essent alensis imo semper ab ip. ecclesia
incunabulis iniquere, qd recipimus credit ea à auctoritate
apostolica tradita. 2do qd apostolica auctoritate tradita est,
illud ab ip. xpo traditum et institutum est, ut ad verbum
C. prescriptum qd est.

Probr. 3to ex ip. patribus. Ambrosius C. de sacra. ... auctor
Sacramto, nisi dco fuerit. Augustinus C. de vera re
ligione ubi, ante tempus qd ad ipsa dei sapientia hoc
a p. m. sacra laboriosa constituta qd est.

Pr. 2. ex cons. bident. p. 7. can. 1. ubi sic ait. si quis dix
erit sacramta novo legis in quibusda à a se p. xpo dco non
instituta anathematiz. p. hoc in uso comuni, a qd certe
n. recipit sacra synodus, itud quis dicit instituisse qd
ipsi immediate instituit: unde quemadmodum qd ab ecclesia
immediate instituantur et ex consilio xli, a xpo p. n. si
dicitur instituta sed ab ecclesia et patet ex censuris et
aliis ritibus, ita etiam qd à xpo dco simpliciter insti
tuta a xpo n. et immediate intelliguntur instituta qd
Res clarius patebit dicendis ubi de ma et form. sacramto.

Conclusio 2da.

De fide non est Christum omnia Sacramta
mediate instituisse

24

Probr: Si de fide est xpm ea Sacramta nova legis imediate infi-
buisse, maxime ex alato consilio vident: can: ut volunt
adversari: a i. hoc dicit n. p. s. b. m. quia canon ille perstringit
solum novatores quid duo solum Sacramta a xbo instituta ad-
mittant. S. autem alia recipiunt, nec alia de causa, quam
quia iuxta ipsos a xbo n. fuerunt instituta, unde ad hos
revertendos, sufficebat pronuntiare qd nova legis Sacramta
fuisse a xbo instituta, dum quia ab illa particula imediate
consilio elpro sua sequentia abstinent. Sacra Ignorant, quia
a prime cognoscant, postea hoc est inter scolasticos hinc
unde agitatur, quam libere noluit dixerere qd est ist.
et certe hoc quaestio hodie agitatur inter theologos ab ipse fidei dis-
pendio qd est ist.
Dicit Iesus misit apostolos sicut deus xpm miserat. sicut misit
me vivens pater et ego mitto vos Joan 20 ai: deus misit
xpm cum potestate instituendi Sacramta. qd et xpus apostolos misit.
R. D. est: id est xpus misit apostolos eadem auctoritate et potestate
qa ipse misus fuit a deo C: id est xpus misit apostolos cum eadem
auctoritate et potestate qa et ipse. S. est: aliquis apostoli
potuerunt peccata remittere sine ope Sacramti. alius sicut
ipse xpus remittere solebat, qd dicitur nequit. qd est ist.

De Essentia Sacramentorum sive De
Partibus Sacramta intrinsece Componentibus.

imo haecenus dubium fuit hunc de essentia Sacramtorum melior
sifica, qd consistit in abstracta notione generis et differentia
hunc de essentia Sacramtorum, physica qd est proprietas sive
mutua partium Sacramti applicatis rite facta unde existere
intelligit Sacramtum, iam nobis dicendum est de essentia Sacramtorum